Turėti širdy meilės

Regimas Bažnyčios gyvenimas labai susijęs su diakonine veikla. Diakonijai priklauso išskirtinis vaidmuo – susieti mokymą ir gyvenimą. „Liuteronų diakonijos" tinklas aprėpia Vilnių, Garliavą, Šakius, Jurbarką, Pagėgius, Tauragę, Vyžius, Šilutę, Priekulę, Klaipėdą, Kretingą.

„Šilutės sandora" įkurta 1992 metais. Pagrindinis organizacijos tikslas – teikti dvasinę ir materialinę pagalbą Šilutės miesto ir rajono gyventojams. „Sandoros" darbuotojai ir savanoriai lanko senelius, globoja vaikus, padeda sergantiems ir stokojantiems žmonėms.

*„Šilutės sandoros" vadovė – **Astrita Liepienė**, maloniai sutikusi pasidalinti savo gyvenimo ir tarnystės patirtimi.*

Miela Astrita, esate vienas labiausiai atpažįstamų mūsų diakonijos veidų. Daugelis Šilutės ir jos apylinkių gyventojų bei visos Lietuvos liuteronų bažnyčios žmonių Jus pažįsta kaip „Sandoros" žmogų. Sunku patikėti, bet juk su diakonija esate jau ketvirtą dešimtmetį. Papasakokite, kaip Jūs augote, kas Jus labiausiai vedė, kreipė, formavo, kol tapote „Šilutės sandoros" vadove.

Pati pradžia – mano vaikystėje. Aš turėjau labai dvasingą, tikinčią liuteronę Mamą – Hanelorę Tubutienę (gim. Haak). Ji tiek daug padėdavo žmonėms, nuolat buvo jų apsupta. Mama labai mokėdavo bendrauti, pritraukti žmones – dabar suprantu, kad turėjo tokią dovaną. Ir nuo pat mažens, kiek tik atsimenu, mane visur vesdavosi kartu.

Gal nuo kokių dešimties metų amžiaus jau ir padėdavau – buvo gal septyniasdešimtieji metai, ir tikrai turėjome tokių *biednesnių* kaimynų. Mes patys gyvenome paprastai, šeimoje augome keturi vaikai, bet Mama ar kokios sriubytės nunešdavo senam žmogui, ar sužinodavo, kad serga kas nors, ir nueidavome aplankyti. Ji visur suspėdavo. Paskui ir mane dažnai pasiųsdavo: „Eik, Astrute, nunešk vienam žmogui tą, kitam – tą".

Pamenu, jau buvau suaugusi, kai vienuose namuose kilo gaisras. Mama nevairavo mašinos, tad paskambino man: „Astrut, atvažiuok, Kintų kaimelyje Sakučiuose sudegė namas, jau turiu sudėjusi rūbus, jau nupirkau maisto maišiukus – tu tik mane nuvežk, mes

turim padėti tiems žmonėms."

Ir dar turėjau labai didelį pavyzdį – kunigą Ernstą Rogą. Jis labai dažnai atvažiuodavo dviratuku pas mano Mamą, jie kalbėdavosi ir apie bažnyčios išlaikymą, ir apie daug ką. Jis anais laikais man buvo toks šviesus užuojautos žmogui pavyzdys. Kaip šiandien atsimenu, kaip jie kalbėdavosi, o aš klausydavausi. Jų pavyzdys nuo mažens formavo mano charakterį.

Atsimenu kun. Rogos žodžius iš Biblijos, jis juos dažnai sakydavo pamoksle: „Kiek kartų tai padarėte vienam iš šitų mažiausių mano brolių, man padarėte". Ir dabar, kai aš ką nors darau, taip ir skamba: juk čia lyg Viešpačiui darai, Jam, Jis džiaugiasi. Gal toks ir būtų mano šūkis: kad savo tarnyste liudyčiau Kristaus meilę žmonėms, ypač prislėgtiems sunkumų.

Kur Jūs augote?

Augau Šilutėje. Mama buvo aktyvi bažnyčios narė – ir Taryboje, ir chore, ir Sandorai įsikūrus. Pas ją į Sekmadieninę mokyklą susirinkdavo apie 60 vaikų. Būdavo *tyla tyla* per pamokas. Vaikai turėdavo užrašus, tokius storus sąsiuvinius. Ruošdamasi tiems susitikimams, iki vėlaus vakaro, net vidurnakčio, Mama namie versdavo iš vokiečių kalbos gražias krikščioniškas istorijas, kurių vaikams būdavo taip įdomu klausytis. Ji mokėjo prieiti prie žmonių – su meile, su susidomėjimu. Mama daug žmonių atvedė į Bažnyčią.

Jūsų Mamos gimtoji kalba – vokiečių?

Taip, Tėvelis buvo lietuvis, o Mamos šeima – vietiniai vokiečiai. Mama gimusi 1932 metais. Kai 1944–aisiais visi traukėsi, artėjant rusų armijai, Tėvas, mano Senelis, buvo paimtas į karą, o Močiutė su vaikais tiesiog nespėjo, nes Mama susižeidė, pakliuvusi po vežimo ratais. Pradėjus *eiti* rusų bomboms, jie turėjo grįžti atgal, ir pakliuvo į rusų armijos nelaisvę, o tai buvo baisu... Prisidengdami vedamais suimtais žmonėmis, rusai šaudė į vokiečius, kad anie negalėtų atsišaudyti. Jei kas buvo sužeistas – ar vaikas, ar moteris – liepdavo juos palikti ir eiti tolyn. Paskui suvarydavo į kokias daržines, prievartaudavo...

Aš gal net nesu labai girdėjusi, kad kitose šeimose būtų kam pasakoję tokius dalykus, o mums susėdus laikas nuo laiko papasakodavo. Tai vieną atsitikimą, tai kitą. Po karo jau buvo praėję kažkiek laiko, Mama jau pajėgė prabilti. O anksčiau, iškart po patirtų baisybių, jie negalėdavo kalbėtis tarpusavyje, dar buvo per sunku – iškart atsinaujindavo sielos žaizdos, sukildavo aukšta temperatūra.

Tikėjimas išgydo. Mama nelaikė pykčio – nei rusų tautai, nei dar kam nors. Dėkojo Dievui, kad iš tiek visokių pavojų buvo išvesta. Pavyzdžiui, broliukas buvo nuėjęs į rusų dalinį – jam tada buvo gal kokie 8 metai, jis 4 metais jaunesnis už Mamą. Ieškojo maisto. Ir pasitaikė žmoniškas rusų karininkas. Jis rodo gestais: „Iš kur tu atėjai?" Vaikas rodo: „Per aną lauką". O šis, pasirodo, buvo visas užminuotas – ir nieko vaikiukui nenutiko. Tai tas karininkas pripylęs įdavė indelį taukų ir liepė kareiviui parlydėti vaiką atgal pro minas.

Sakau, nors matė daug žiaurumo, Mama prisiminė gerus dalykus: „Stovėjom mes, vaikai, išbadėję, o rusų kareiviai arklius pjovė. Pasikvietė mane, smulkutę mergaitę, ir įdavė neštis visą arklio galvą. Tokios išsprogusios to arklio akys, galva didžiausia... Parnešiau namo, tai buvo džiaugsmo! Mama šaltieną išvirė, ilgam užteko, taip gerai buvo. Mes laukėm gal kokių žarnų prigriebti, o įdavė visą galvą!"

Mama tikrai žinojo, kas yra badas, kas yra vargas, ir kad reikia žmogui padėti.

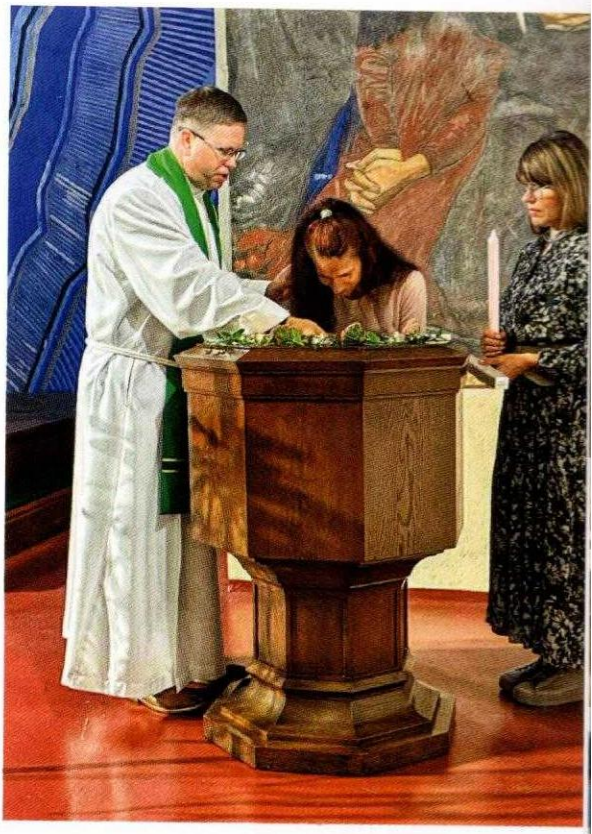

O kas pačią Mamą pamokė? Ar tai iš šeimos, iš Šventojo Rašto, iš giesmių?

Dėl karo ji nespėjo baigti jokių mokslų. Ji tiesiog buvo gabi ir užjaučiančios širdies, o jos visas išsilavinimas – patirtas didžiulis vargas. Pasakojo mums: „Įėjome į tuščius namus trise, vos vos bestovintys ant kojų iš bado. Tuščias namas, nieko nėra. Atsiklaupėme visi trys prie tuščio stalo ir meldėmės, galbūt pasiruošę čia pat iš bado jau ir numirti. Ir štai po 15 minučių ateina *ubagėlis*, turbūt iš *vilko vaikų*, apie 11–12 metų amžiaus berniukas, irgi prašydamas maisto. Mes jam sakom, kad patys visiškai nieko neturim. Tada jis paėmė savo kuprinytę ir visą iškratė ant stalo: „Aš esu vienas, o jūs – trys. Aš dar gal kaip nors gausiu ką pavalgyti".

Su vyru Stanislovu ir anūkais. 2024 m. Danielius, Elijas, Lėja ir Kotryna konfirmuoti, o mažajai Lukai yra 5 metai

Ir tokių atsitikimų... Ji matė prievartautojus, matė iš bado klykiančią mergytę, kurios mama buvo nužudyta. Tiek visko matė...

Tai buvo jos mokykla – kaip Dievas vedė ir išvedė, kaip tikėjimas stiprėjo, pasikliaujant Dievu. Tada ji pradėjo tarnauti žmonėms, Bažnyčiai. Ir visur ji suspėjo, tokia gyva buvo. Mirė sulaukusi vos 70-ies metų, bet iki tol dar vesdavo Biblijos valandas. Mes gyvenome šiek tiek už miesto, ir ji eidavo 3 km į Traksėdžius, ten susirinkdavo žmonės skaityti Dievo Žodį. Iki pat, kol paėjo, kad ir sunkiai jau kvėpavo.

Kaip ji sukviesdavo žmones gilintis į Šventąjį Raštą, kaip įtikindavo?

Su meile, su padėjimu. Išklausydavo kiekvieną. Galbūt ir aš tą bruožą perėmiau. Išklausai, šalia pasisodinęs – ne per stalą, ne per atstumą, o šalia žmogaus atsisėdi, paimi rankas, išklausai, pastiprini Dievo Žodžiu, pasimeldi... Nesi to studijavęs, darai, kaip širdis sako – čia toks vedimas.

Augdama matėte Mamos pavyzdį. Vėliau Lietuva atgavo Nepriklausomybę. Bažnyčia irgi tam tikra prasme atgijo. Mokėmės gauti, priiimti ir patys duoti. Jūs tuo metu studijavote, įgijote specialybę, sukūrėte šeimą. Ar atsimenate momentą, kai apsiprendėte dirbti bažnyčioje, diakonijoje?

Aš turiu medicinos sesers profesiją. Dirbau ligoninėje, Kauno kūdikių namuose, paskui 10 metų Šilutės ligoninėje. Labai mylėjau savo darbą, gerai dirbau ir mačiau, kad žmonės manimi pasitiki. Bet įsikūrė Sandora, ir tiesiog staigiai pasisuko kelias. Nebuvo užtikrintumo, kad tai galėtų būti pastovus darbas, bet vis tiek ėmiausi. Atsimenu, kai mane pakvietė atvažiavę įkūrėjai, aš naktį meldžiausi: „Dieve, ar man palikti mėgstamą darbą ir eiti kažkur, kur visai neturiu nei žinių, nei patirties?" Ir širdimi išgirdau žodžius – ausimis negirdėjau, bet išgirdau: „Tu atneši čia meilę". Ir daugiau nieko nereikėjo. Ėmiausi lankyti senus žmones. Klausydavausi jų istorijų – kaip man buvo įdomu, kaip aš gerbiau tuos žmones! Jie buvo tiek išgyvenę, panašiai, kaip ir mano Mama. Tokie turtingi vidumi žmonės ir tokie paprasti. Žavėjausi jais. Kaip gera, kad galiu ir padėti jiems, ir pati tiek gauti. Jie taip džiaugdavosi, kai ateidavau, labai susidraugavome. Laukdavo manęs tarsi anūkės. Jei jau kiek ilgiau neaplankau, nes daug žmonių, tai jau ir sakys: „Jau aš apie tave galvojau, ar tik nesusirgai, kad neatėjai". Toks artumas.

Paskui tapau Sandoros vadove. 2002 m. rugpjūčio 26 d. buvo Sandoros namo atidarymas. Pastatas dar buvo tuščias, ir statybos skolų nemažai, bet surengtos įkurtuvės. Tuomet rėmėjai, įkūrėjai kreipėsi į mane: „Ne-

matome kito kandidato". Mat buvusi Sandoros pirmininkė po mėnesio jau ruošėsi išvykti į Vokietiją, ir neliko, kas vadovautų Sandorai. O aš net nežinojau, ką daryti. Ar sugebėsiu? Mes taip artimai kalbėdavomės su Mama. Ir aš jos klausiu: „Ką man dabar daryti? Ar aš galiu eiti į Sandoros vadoves?" Sako: „Eik, Astrut. Susirask vokiečių kalbos vertėją, reiks bendrauti su bičiuliais iš Vokietijos" (tada aš dar taip nemokėjau vokiečių kalbos, kaip dabar). Neužilgo mano Mama mirė – 2002 metų rugsėjo 8 dieną. Ji nieko nebijojo, net buvo suruošusi žinią vokiečių kalba, kad, jai iškeliavus, nusiųsčiau giminėms ir pažįstamiems Vokietijoje. Sako: „Tu tik datą įrašyk, o kitkas jau yra".

Na, ir tada vėl, atsimenu, meldžiausi. Atsiklaupusi ant kelių sakiau: „Jėzau, jeigu Tu nori, aš eisiu. Bet Tu turėsi man padėti". Ir dėl to „turėsi" net nusigandau, kaip aš čia taip pasakiau. Ir štai po šiai dienai man padeda – nors buvau, kaip pastebėjo rėmėjai, tarsi įmesta į vandenį be gelbėjimosi rato. Tikrai ta palaima iki šiandien lydi. Visame, ką aš darau, turiu gerąjį Mokytoją – Jėzų, kuris eina pirma manęs ir rodo kelią.

Taip ir gyvename, bendraujame, padedame vieni kitiems. Su seneliais –

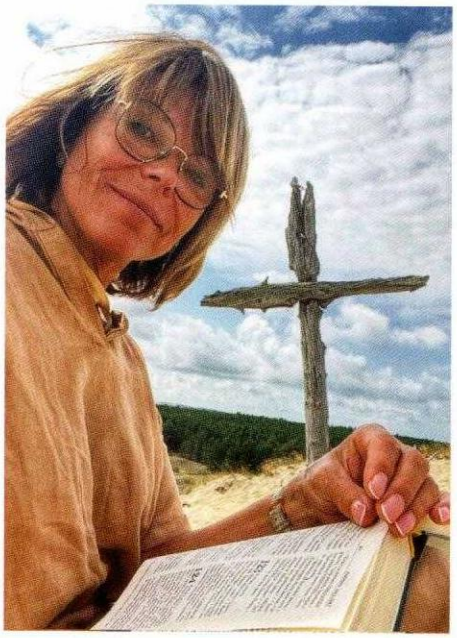

tas susidraugavimas, paprastumas, artumas ir bendros šventės. Žmonės ne kažin kur ir išeina, tų progų ne tiek daug, yra ir vienišų. Pajuokauju – juk ir pasipuošti proga, va, suknelę kokią naują apsivilkti. Pasibaigia susitikimas, o jie jau klausia, ar bus ir kitąmet. Su gimtadieniais aplankome. Mano tikslas – kad ne vien materialiai paremtume, ne vien per šventes, bet ir su malda, su Evangelija aplankytume, pastiprintume. Tai – ir dvasinis tarnavimas.

Ir vaikai, kurie ateina – kad išgirstų Dievo Žodį, kad viskam būtų laiko: ir žaidimams, ir pamokymui. Ir etikos tam tikros – kad susėstume prie gražiai padengto stalo, kad vaikai taip įprastų, kad tai taptų sava.

Dauguma vaikų – ne liuteronai. Bet jie nėra ir kitos bažnyčios nariai – tėvai neina ir vaikų nenusiveda. Bet du vaikai prieš kelerius metus paprašė

Krikšto, viena mergaitė konfirmavosi, buvo pamokyta. Ir štai visai neseniai tapau jaunos merginos Krikšto mama. Vis aplankydavau, kalbėdavomės apie tikėjimą – ir štai gražią šio rugsėjo dieną kunigas ją pakrikštijo. Džiaugsmas širdy.

Jūs turbūt esate ir ne vieno vaiko Krikšto mama, ir šeimos žmogus. Kai pradėjote patarnauti Sandoroje, buvote jauna mama, o juk ir pasaulio spėjate pamatyti, ir savų pomėgių turite. Kaip Jums pavyksta tvirtai stovėti ant žemės ir nepamiršti Šaltinio, iš kurio visa išteka ir į kurį teka?

Kai prisijungiau prie Sandoros, mano du vaikai jau buvo paaugę, o jauniausiasis kiek mažesnis. Bet nebuvo sunku su savo trimis sūnumis. Tikrai, žvelgdama atgal matau, kad jie ir Sandoroje padėdavo, ir draugus pasikviesdavo, jei reikdavo fiziškai prigelbėti. Arba per šventes – adventinį, velykinį susiėjimą – padėdavo atvežti, parvežti žmones. Įsijungdavo ir vyras, ir vaikai. Palaikė mane, žinojo, ką darau. Kažkaip suspėdavau ir darbe, ir namie. Manau, kad šeima nenukentėjo – kaip tik pritarė. Buvo, kaip ir turi būti.

Aš labai mėgstu akvarelę. Šis hobis mano gyvenime atsirado prieš kokius penkerius metus. Piešdama atsipalaiduoju, pabūnu kitaip. Man labai patinka gamta, grožis, ramybė. Ir pleneruose mėgstu dalyvauti. Kažkaip suspėju ir viena pabūti.

Rytą visada pradedu malda, ant kelių. Pavedu viską Viešpačiui, į Jo rankas; pavedu kiekvieną žmogų, kurį sutiksiu šiandien. Prašau, kad palaimintų susitikimą, palaimintų tą žmogų, kad aš galėčiau kažką paliudyti. Paskui vakare pergalvoju – va, kaip gražiai galėjom krikščioniškai pasikalbėti.

Kaip Jūs surandate žmones arba kaip jie Jus suranda? Kaip pas Jus patenka vaikas, iš kur sužino, kad čia galima pabūti?

Vaiką dažniausiai atsiveda draugas. Tėvų, kurie daug *švenčia*, vaikai paprašo, kad priimčiau ir panašiai gyvenančius jų draugus.

Sandora Šilutėje tikrai yra žinoma, tą matau ir kasmet surinkus 1,2 procento nuo pajamų mokesčio – susidaro nemaža suma. Žmonės turbūt mato prasmę remti tokį darbą. Norisi ir savo vardą išlaikyti – juk čia Liuteronų bažnyčia. Kad po liuteronų vėliava būtų geras vardas.

Užsuka į Sandorą ir benamis žmogus. Svarbu padėti žmogiškai – aprengti, apauti, jei kojinių neturi, kavos

paruošti, duoti rankas švariai nusiplauti kvepiančiu muilu. Vieno žmogaus tokios purvinos rankos buvo. Sakau: „Ateik, nusiplauk," – galvoju, kavos padarysiu, lėkštutę po puodeliu padėsiu. Duodu rankšluostį – neima, sako: „Toks švarus". Susimąsčiau – va, kaip save nuvertinęs, o juk žmogus...

Šioj žemėj tikrai daug vargo, tamsumo – ką sakote žmonėms, kurie jaučia skausmą ir gal apmaudą, kad turi tiek kentėti?

Kažkaip kreipi ir nuramini Dievo Žodžiu, pavyzdžiu, kad yra išbandymai. Tada jau teologija pasiremi. Visai pasiseka nuraminti.

Iš kur semiatės žinių?

Aš daug skaitau. Ir Dievo Žodį, ir mūsų knygas, ir „Rytas ir vakaras", ir „Dievo rankose" paimu. Ir YouTube pamokslus randu. Domiuosi. Mūsų parapijoje būdavo misionierė Erna Dreižas. Ji buvo griežta, neretai sudrausdavo: „Ne, Astrita, taip ne". Ir aš priimdavau jos pamokymus. Nepadailinsi, būdavo, nė vieno žodžio – iš jos išmokau viską sakyti be jokio pagražinimo. Jei jai užkliūdavo koks žodis – perklausdavo: „O čia tikrai taip?!" Jokių „padidinimų". Tikrai daug išmokau bendradarbiaudama su misioniere Erna. Sakyčiau, geriausi seminarai.

Aš linkusi lengvai priimti pastabas, pamokymus, tiesų pasakymą. Toks, matyt, charakterio bruožas. Juk turi įsiklausyti ir apmąstyti – žiūri, o juk tikrai žmogus tiesą pasakė.

Turi turėti širdy meilės Dievui ir

Su savo trimis sūnumis Matu, Luku ir Nojumi

žmonėms. Ir ją parodyti. Mano savanoriai ne tik padeda, bet ir nori čia ateiti. Jiems čia patinka. Senelius lanko savanorė, prijaučianti vyresniems žmonėms. Pati visur būti negaliu, ir ji mielai užsiima. Ir vaikai – jie žino, kad čia „bažnytėlė", ir kaip joje elgtis, bendrauti. Yra išmokę vienas kito atsiprašyti – jei pats vaikas kažkuriuo momentu dar nesupranta ar nenori, tai kiti paragina. Džiaugiuosi, kad vaikams galime parodyti gerumą.

Mano stiprybė – iš Viešpaties, kuris ir išminties duoda, ir padeda. Pasitikėjimas Dievu.

Aš – kaip tas kauptukas. Tikrai taip esu save ne kartą pavadinusi! Toks štai darbo įrankis. :) Kad žemė neštų vaisių.

Ačiū.

Kalbėjosi Vilma Sabutienė